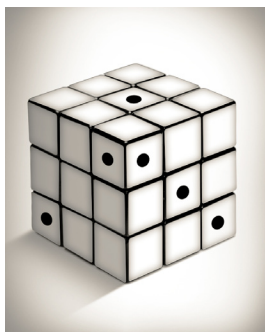

מאפיינים פיזיים

★ גדלים במהירות ובמידה רבה
כחוסר פרופורציה - ההבדלים
בין בנים לבנות הם משמעותיים

★ מתפתחות אצלם יכולות
חשיבתיות - תפיסה של מושגים
והבנת משמעותם

הערה: חשוב להביא בחשבון את כוחם הפיזי ולאמוד
אותו היטב, לאתגר אותם כפי יכולתם ולא מעבר. גלה
עניין במה שמעניין אותם וגרום להם להבחין בכך.

★ מתחילים לגבש את
המערך הערכי האישי

★ נוטים להתפרצויות אנרגיה שמלוות
לעיתים קרובות בתשישות פתאומית

★ מרגישים מוזר עם
גופם ונבוכים ממנו

מאפיינים מנטליים ורגשיים

★ רגשניים מאוד, נוטים
להיכנע ליצריות ולתחושות
עילוי ומצד שני לעצבות

★ חשים צורך למרוד במבוגרים מהם

★ מחצינים את הרגשות שלהם,
דרמטיים לעתים קרובות

★ חוש ההומור מתפתח

★ לומדים במהרה,
אך משתעממים מהר
מחומרים ישנים

★ מסוגלים לבצע משימות מורכבות
ולמלא אחר הוראות שנפרטו לשלבים

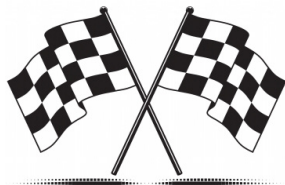
★ נוטים לחלום בהקיץ

הערה: יש לשמור על עניין, מקוריות ואתגר לאורך כל הפעילות. יש לעודד ולחזק אותם, כדי לבנות ביטחון עצמי ודימוי עצמי חיובי. יש לקיים דיונים מעמיקים בנושאים שמעניינים אותם. הם צריכים לדעת שאכפת להם.

הערה: חשוב לדבר על התנהגות נאותה ועל התנהגות שאינה נאותה. היו פתוחים וקשובים ללחץ שהחניכים נמצאים בו ועודדו אותם לשוחח על רגשות ותחושות אשמה. כדאי להעמיד את הקבוצה בפני אתגרים שהקבוצה תצא נשכרת מהם, ולא דווקא הפרטים שבה.

מאפיינים חברתיים

★ הילד נפרד מתפיסת ה"אני" כמרכז ועובר לתפיסת "אני-אתה", ומביא בחשבון את תפיסתו של האחר ואת דרכו.

★ מושפעים בקלות מחבריהם, ויותר מאשר מדמויות מבוגרות בחייהם. מעצבים את זהותם לפי הסובבים אותם.

★ נהנים מתחרות ומהרגשת תחרותיות

★ מתחילים לחקות דמויות מבוגרות מהם, אך שעדיין קרובות אליהם בגיל, ולקחת מהם דוגמה (למשך מדריכים צעירים)

★ חשוב להם להרגיש מקובלים על ידי חבריהם

★ מתחילים להבחין בבני המין השני ולהימשך אליהם

★ נוטים לשמור אמונים לחבריהם יותר מאשר לסמכות מבוגרת מהם או למערכת

מאפיינים צופיים

חניכי כיתה ז' עוברים שינויים פיזיולוגיים ונפשיים, שמשפיעים על תפיסת עולמו של החניך, על יחסו לעצמו, לאחרים ולהיבטים שונים של המציאות. עניין זה יכול להסביר את הירידה המשמעותית במספר החניכים בכיתה ז' בתנועות הנוער בכלל וגם את הקשיים העומדים בפני צוותי ההדרכה בבואם ליצור מסגרת קבוצתית קבועה. ניכרים פערים גדולים בעיקר בין בנים לבנות, אך גם בין חניכים מאותו המין כתוצאה מהשינויים הפיזיולוגיים - ההתפתחות הפיזית והמינית - שמשפיעים על מצבו הרגשי של החניך. חשוב לזכור כי מדובר במתבגרים שמתמודדים עם חוויות חדשות שמשנות את עולמם.